biBUŁa

Biuletyn Informacyjny BUL

nr 6/2014 (83)
ISSN 2084-4670

SPIS TREŚCI

wydarzenia
..... Noc Muzeów w BUŁ
..... Wystawa "Plakat PRL-u"
..... Wystawa "127 Lat Języka Esperanto"

informacje
..... Odjazdowy Bibliotekarz 2014
..... Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

leksykon BUL
..... Kupno

ludzie książki
..... Gabriel Garcia Márquez 1927-2014

nowości książkowe

WYDARZENIA

Noc Muzeów w BUŁ

Europejska Noc Muzeów po raz pierwszy zorganizowana została w Berlinie w 1997 r. Cztery lata później stała się imprezą ogólnoeuropejską, w której bierze udział ok 120 miast. Każdego roku w trakcie majowego weekendu, muzea, galerie i inne instytucje kultury zapraszają na bezpłatne, nocne zwiedzanie. Na tę okazję przygotowują specjalne atrakcje i niespodzianki.

W tym roku, 17 maja w akcję Noc Muzeów włączyła się Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego. Hasłem przewodnim imprezy było "obcowanie ze starym drukiem, plakatem i książką współczesną". Zaprezentowano na niej unikatowe kolekcje zbiorów specjalnych.

Na parterze przygotowano wystawę *oryginalnych plakatów reklamowych*. Zainteresowani goście mogli przenieść się w specyficzny, intrygujący świat reklamy z okresu PRL, która stała się narzędziem propagandy ówczesnych władz. Pokazano m.in. prace Waldemara Świerzego, Wiktora Górki, Tadeusza Rumińskiego, Lucha Majewskiego oraz Sławomira Iwańskiego. Przy następnej muzyce *płynącej z głośnika* opowiadano o roli plakatu w przestrzeni miejskiej, zwracając przy tym uwagę na wysoki poziom artystyczny wystawionych prac. Uzupełnieniem ekspozycji był multimedialny pokaz plakatów BHP, który wzbudził duże zainteresowanie ze względu na humorystyczny, zartobliwy sposób przedstawienia powszednich treści. Dzięki takiej formie przekazu podkreślano prosocjalny kierunek polityki władz oraz ich rzekomą troskę o pracownika.

Niewątpliwą atrakcją były dwie wystawy starych druków przygotowane w sali na I piętrze. Jedna z nich dotyczyła celoi i budowy starego druku. Do pokazu wytypowano cztery dzieła powstałe w XVI i XVII w. Książki uprzednio poddano procesom dezynfekcji i deszyfrażu w komorze fumigacyjnej. Dla łatwiejszego zrozumienia prezentowanych druków sporządzono objaśnienia poddawanych terminów, których teksty wraz z planszami ilustracyjnymi umieszczono w gablotach. Szczególnym zainteresowaniem gości cieszyły się: frontispis, miedziorytowa karta tytułowa i czcionka hebrajskiej wersji *Pisma świętego* pochodząca z 1603 r. Podziwiano elegancję druku i piękną kursywę *Listów do Rzymian* i *Listów do Koryntian* tw. Pawła z 1578 i 1580 r. Jebranych w klocek tomów z warsztatu Christopha Froschauera, pierwszego drukarza Zurychu. Ilustracje drzeworytowe, inicjały i winiety znaleźć można było w zbiorze kazań na czas Adwentu i Paschy wydrukowanym w Magdeburgu w 1530 r. oraz w *Biblii* z 1594 r. powstałej w Wittenberdze. Ogglądający mogli zobaczyć ślady natury - zagryzienia i zawilgocenia, pozostałości berowania owadów oraz ślady czitowieka - znaki proweniencyjne, noty rękopiśmienne. Oglądali też zlamane, odarte ze skóry deski oprawi i źle przyciętý blok książki.

Na drugiej z wystaw przedstawiono siedem starych druków geograficznych i kronikarskich. Najwiękzse zainteresowanie wzbudziła *Kronika świata* wydana w Norymberdze w 1493 r. z drzeworytowymi ilustracjami pochodzącymi z pracowni Michala Wolgemuta i blatem Hartmanna Schedla. W inkunabule kilka stron poświęcono Polsce zwanej wówczas Sarmacją, a dla zilustrowania treści zmieszczono pierwszą nowożytną mapę ziem polskich Mikołaja z Kozy. Przypuszcza się, że źródłem informacji dla autora dzieła były kronki Jana Długosza. Uwagę przybyłych do Biblioteki osób zwróciły także *Geografia* Strabona z I w. naszej ery, ich upowszechnienie w XVI stuleciu zawdzięcza autor Wilhelmovi Xylandrovi, profesorowi greki w Heidelbergu, który je zredagował i przetłumaczył na łacinę. Dodatkowo zdobaczyć tekst włączając mapy Ptolemeusza, a wśród nich historyczny obraz ziem polskich Tabula Sarmatiae w kształcie trapezu. Mapę Polski, sporządzoną przez polskiego kartografa Wacława Grodeckiego, można było zobaczyć w Polonii Marcina Kromera, biskupa warmińskiego i sekretarza króla Zygmunta Augusta. Dzieło ukazało się w Kolonii w 1589 r. Zawiera również mapę Litwy Maciej Strubicza obrazującą konflikt wojenny między Stefanem Batorym a Iwanem Groźnym. Z okresu polopu szwedzkiego zachowało się wspaniałe pod względem edytorskim dzieło *Samuela Pufendorfa De rebus a carolo Gustavo* z 1696 r. ukazujące okres panowania króla Karla X Gustawa. Zawiera liczne miedziorytyy wybitnych sztycharzy europejskich według rysunków Eryka Dahlberga, np. mapę Polski *Auctior et Correctior Tabula Chorographica Regni Poloniae* oraz widoki miast polskich.

Zwiedzający uczestniczyli także w krótkiej wycieczce po Bibliotece UŁ. Poznali zarys jej historii, zbiory zamieszczone w Wolnym Dostępie oraz podstawowe zasady korzystania z księgozbioru.
W czasie Nocy Muzeów Biblioteką UŁ zwiedziło 131 osób. Ku ogromnej radości gospodarzy i odwiedzających.

(D. Bartnik, U. Kowalewska, P. Lewkowicz, R. Michalski
fot. I.Newczas)

Wystawa "Plakat PRL-u"

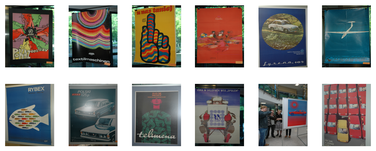

(fot. T.Szczepanowski)

Wystawa "127 Lat Języka Esperanto"

W piątek 16 maja 2014 r. odbyło się uroczyste otwarcie wystawy **"127 Lat Języka Esperanto"**. Na ekspozycji zaprezentowano książki z kolekcji Polskiego Stowarzyszenia Europa - Demokracja - Esperanto, Polskiego Związku Esperantystów - Oddział Łódź oraz Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego.
Wśród książek ze zbiorów Biblioteki znalazły się publikacje o twórcy języka esperanto Ludwiku Zamenhofie oraz książki jego autorstwa, podręczniki i phry do nauki języka, słowniki. Pokazano przekłady literatury piękniej polskiej i obcej na język esperanto wydawane od początku XX w. do współczesności. Zaprezentowano publikacje o języku i kulturze esperanto, o kongresach esperantystów i turystyce esperanckiej, a także wybrane czasopisma. Część książek przekazana została Bibliotece przez esperantystkę panią Helenę Bolanowską.

Cennym darem pokazanym po raz pierwszy w całości był rękopis olmiotomowej ***Kroniki łódzkiej esperanji*** napisanej przez Włodzimierza Pfeiffera - kwęgarza i esperantystę. Praca nad Kroniką Pfeiffer rozpoczął w 1912 r., a zakończył w roku 1916. Jej tekst sięga 1908 r. Kronika została napisana w językach esperanto i polskim (tomy V, VI i część VII). Dokumentuje fotografie, korespondencję - karty pocztowe, listy, programy imprez oraz inne ważne pamiątki i dokumenty. Obejmuje również spis utworów poetyckich ówczesnych łódzkich poetów-esperantystów: Stanisława Brauna, Stanisława Karolczyka, Czesława Jastrzębiec-Kozłowskiego. Rękopis Kroniki zawiera pierwsze utwory Juliana Tuwima napisane w języku esperanto oraz przekłady utworów Leopolda Staffa na język esperanto dokonane przez Tuwima. W Kronice znalazła się korespondencja Włodzimierza Pfeiffera i Stanisława Karolczyka.

W 1945 r. matka Wł. Pfeiffera podarowała Stanisławowi Karolczykowi 8 tomów *Kroniki łódzkiej esperanji*. W 1963 r. S. Karolczyk ofiarował ***Kroniki*** Sekcji Rękopisów BUŁ.
Podczas wernisażu pani Daniela Gizela Matrasy - sekretarz Polskiego Stowarzyszenia Europa - Demokracja - Esperanto opowiedziała o historii i działalności esperantystów. Z kolekcji EDE - PL na wystawie pokazano plakaty oraz książki, medale i rekwizyty.
Wystawa wzbudziła zainteresowanie mediów: TVP 3 Łódź oraz Toya TV, które podały informacje na jej temat.

(Marzena Kowalska
fot. T.Szczepanowski)

INFORMACJE

Odjazdowy Bibliotekarz 2014 - Odlotowy Rowerzysta

11.05.2014 odbył się już piąty przejazd rowerzystów - odlotowych bibliotekarzy. Rajd wystartował z Muzeum Papieru i Druku (Dikanian Łódzkiej Architektury Drewnianej). Rowerzyści mieli możliwość wjazdu na płytę lotniska im. Władysława Reymonta w Łodzi.

Obfitujące w wiele atrakcji (m.in. losowanie nagród i bookcrossing) zakończenie rajdu nastąpiło w Muzeum Książki Artystycznej. W przejeździe wzięło udział 421 osób - bibliotekarzy, czytelników i miłośników książek oraz rowerów. Serdeczne dziękujemy za udział i już zapraszamy za rok!

(Agnieszka Goszczyńska)

Narodowy Program Rozwoju Crytelnictwa

Systematyczne badania nad czytelnictwem dowodzą, że z roku na rok powiększa się grono osób nieczytających. Jak zmienić tę sytuację? W wyniku prac Zespołu ds. promocji czytelnictwa powołanego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zgodnie z zapisami Paktu dla Kultury oraz "Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020" został przygotowany **"Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2014-2020."** W koordynację tego dokumentu zaangażowane są :
- Biblioteka Narodowa
- Instytut Książki
- Narodowe Centrum Kultury

Celem programu są działania, które umożliwią jak najszerszej, społeczny dostęp do książki. Poprzez odpowiednią promocję dotarcie do osób, które nie czytają. Wzmocnienie roli biblioteki jako ważnego ośrodka kontaktu z książką oraz udostępnianie legalnej książki w Internecie. W ramach tych działań planowana jest modernizacja budynków bibliotek, unowocześnienie serwisu bibliotek i zakup nowości oraz cyki szkoleń dla bibliotekarzy.

(Urszula Michalska)

LEKSYKON BUL

Kupno

Kupno - jest drugim co do wielkości, po egzemplarzu obowiązkowym, źródłem wpływu do księgozbioru BUŁ. Podstawową zasadą przy zakupie publikacji w drodze kupna jest pozyskiwanie najnowszej, najbardziej aktualnej, a przede wszystkim zgodnej z kierunkami kształcenia oraz kierunkami badań naukowych prowadzonymi na Uniwersytecie Łódzkim literatury popularno-naukowej. Nie zapomina się oczywiście o uzupełnianiu budowanych przez lata kolekcji oraz o zbiorach specjalnych.

Szczegóły nacek kładzie się na nabywanie podręczników akademickich, monografii z nauk humanistyczno-społecznych, matematyczno-przyrodniczych i ścisłych. Na bieżąco kompletuje się i uzupełnia podręczny księgozbiór czytelni głównej i zbiorów specjalnych. Kupuje się rzadkie druki wydane do roku 1800, wydawnictwa bibliofilskie, druki o niskim nakładzie bądź szczególnej szacie graficznej czy edytorskiej, wydawnictwa drugiego obiegu oraz dawne rękopisy, starodruczne mapy i atlasy, pocztówki, fotografie, ekslibrisy, grafiki, rysunki, plakaty, nuty, dyplomy, druki ulotne. Szczególną uwagę przykłada się do pozyskiwania publikacji dotyczących regionu (tzw. lodziana). Zgodnie z nowymi trendami, podążając za rozwojem technologii, dokonuje się oraz to większej ilości zakupów publikacji w formie elektronicznej, zarówno polsko- jak i obcojęzycznej. Potrzyba gromadzenia nakłada na pracowników obowiązek stałego monitorowania rynku wydawniczego. Podstawowymi źródłami wiedzy o bieżącej produkcji wydawniczej są: oferty księgarni i hurtowni, strony www firm księgarskich, katalogi aukcyjne, oferty antykwarzyczne, a przede wszystkim dezyderaty bibliotekarzy (dotrzonych i pracowników naukowo-dydaktycznych. Wszystkich naszych studentów i czytelników zachęcamy do pomocy przy budowaniu księgozbioru poprzez składanie dezyderatów za pośrednictwem formularza "Zaproponoj książkę" umieszczonego na stronie internetowej biblioteki (http://www.lib.uni.lodz.pl/?ldn=proj).

(Kamil Wybor)

LEKSYKON - dotychczas opracowane hasła

LUDZIE KSIĄŻKI

Gabriel Garcia Márquez 1927-2014

17 kwietnia 2014 r. zmarł **Gabriel Garcia Márquez** laureat Literackiej Nagrody Nobla, powieściopisarz kolumbijski. W całej Ameryce Łacińskiej, gdzie uchodził za najpopularniejszego pisarza, nazywano Go "Gabo". Miał 87 lat.

Pisał powieści i opowiadania. Uważany był za jednego z najwybitniejszych przedstawicieli realizmu magicznego w literaturze iberoamerykańskiej. Był autorem takich dzieł jak: *"Sto lat samotności"*, *"Miłość w czasach zarazy"*, *"Generał w labiryncie"*, *"Kronika zapowiedzianej śmierci"*, *"Nie ma kto pisać do pułkownika"*, czy *"Rzecz o mych smutnych dziwkach"*. Często porównywano go z Markiem Twainem i Charlesem Dickensem.

Przez rok studiował prawo na uniwersytecie w Bogocie, lecz uznał, że to dziennikarstwo powinien się poświęcić. Pracę rozpoczął jako dziennikarz lokalnej prasy, następnie pracował w kolumbijskim dzienniku "El Espectador" m.in. w charakterze korespondenta zagranicznego: z Rzymu, Paryża, Barcelony, Caracas oraz Nowego Jorku. W roku 1955 napisał powieść "Szarańcza" (wyd. pol. 1977), lecz dopiero cykl reportaży "Opowieść rozbitka", które publikowane były na łamach pisma *"El Espectador"* przyniosły mu popularność. Pisywał również scenariusze filmowe.

Najbardziej znaną książką Márqueza była głośna, wydana w 1967 roku i przetłumaczona na wiele języków powieść *"Sto lat samotności"* (tyt. oryg. *"Cien anos de soledad"*, wyd. pol. 1974). Książkę tę okrzyknięto arcydziełem realizmu magicznego i sprzedawana była na całym świecie w wielomilionowych nakładach. *"Sto lat samotności"* składa się z dwudziestu rozdziałów - luźnych epizodów, które łączą przypadki losu bohaterów. W swoich późniejszych liczych powieściach, autor podejmował i rozwijał wiele wątków zawartych w *"Stu latach samotności"*. Wirtuozeria wielkiego pisarza polegała na lapidarności stylu powiązanej z mocą przekazu. Udowadniał, jak niewiele potrzeba, aby zbudować poruszającą historię.

Przez rok studiował prawo na uniwersytecie w Bogocie, lecz uznał, że to dziennikarstwo powinien się poświęcić. Pracę rozpoczął jako dziennikarz lokalnej prasy, następnie pracował w kolumbijskim dzienniku "El Espectador" m.in. w charakterze korespondenta zagranicznego: z Rzymu, Paryża, Barcelony, Caracas oraz Nowego Jorku. W roku 1955 napisał powieść "Szarańcza" (wyd. pol. 1977), lecz dopiero cykl reportaży "Opowieść rozbitka", które publikowane były na łamach pisma *"El Espectador"* przyniosły mu popularność. Pisywał również scenariusze filmowe.

W 1982 roku Gabriel Garcia Márquez otrzymał Literacką Nagrodę Nobla za "powieści i opowiadania, w których fantazja i realizm łączą się w złożony świat poezji, odzwierciedlającej życie i konflikty całego kontynentu". Chcąc wyrazić swoją solidarność z Trzecim Światem pisarz nie zależał smokingu na uroczystość wręczenia nagrody. Wystąpił w Sztokholmie w eleganckiej koszuli zwanej guayaberą, popularnej w Ameryce Środkowej i na Karaibach, znanej również "koszulą diśtną".

Wykryta u pisarza w 1999 roku choroba nowotworowa skłoniła Márqueza do rozpoczęcia spisywania własnych wspomnień. Perualiński dziennik "La *Republica"* poinformował nawet mylnie już w roku 2000 o śmierci pisarza. Márquez opublikował swoją autobiografię pt. *"Vivir para contarla"* w 2002 roku (wyd. pol. pt. *"Życie jest opowieścią"* 2005 r.). W roku 2004 ukazała się ostatnia powieść pisarza *"Rzecz o mych smutnych dziwkach"*.
Proza Garcii Márquesa wywarła wielki wpływ na literaturę światową.

Na życzenie rodziny ciało zmarłego Gabriela Garcii Márquesa zostało skremowane, a oficjalne uroczystości pogrzebowe zapowiedziano na 21 kwietnia 2014 r. Prochy pisarza wystawiono w Pałacu Sztuk Pięknych w centrum stolicy Meksyku. Czytelnicy przynieśli mu, jego ulubione, żółte kwiaty i ustawili się w ponad 400-metrowej kolejce, żeby oddać hołd nobliście. Pisarza żegnały także osobistości ze świata kultury i polityki. Nie wiadomo czy prochy Gabriela Garcii Márquesa zostaną pochowane w Meksyku, w którym pisarz żył od lat 50- tych, czy powrócą na Kolumbii. Rodzina nie podała tego do wiadomości.
Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego posiada pokaźny zbiór twórczości Gabriela Garcii Márquesa.

(oprac. Renata Osiewała)

Polecamy - wybrane nowości książkowe BUŁ

POLSKIE

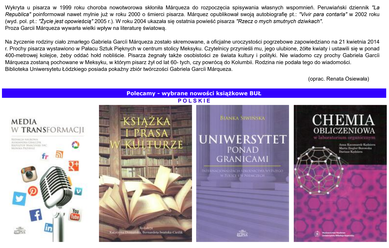

ZAGRANICZNE

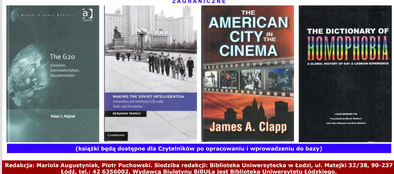

(książki będą dostępne dla Czytelników po opracowaniu i wprowadzeniu do bazy)

Redakcja: Mariola Augustyniak, Piotr Puchowski. Siedziba redakcji: Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, ul. Matejki 32/38, 90-237 Łódź, tel.: 42 6356002. Wydawca Biuletynu BiBUŁa jest Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego.
nr 6/2014 (83) napisz do nas - y